

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>Szerkesztőség: hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő N.-Péterfia utca 348 szám.</p>	<p>Megjelen havonként háromszor, 5-én, 15-én és 25-én egy, illetőleg másfél iven. Előfizetési ár egész évre 4 frt., félévre 2 frt., Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt., 200 szóig 2 frt., a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr. harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>Kiadó hivatal: hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden közlemény és küldemény intézendő. Kis-Mester utca 1382.</p>
--	---	--

A tiszántuli reformált középiskolai tanáregyesület közgyűlése Kisujszálláson 1882. július 10. és 11-ik napjain.

E nemes czélu tanáregyesület, melynek feladata: „átalában ugyan az összes hazai, de különösen a protestáns felekezeti középiskolai tanügy előmozdítására törekedni; a tiszántuli egyházkerületbeli felekezeti középiskolákat egymással lehető öszhangzásba hozni; azokban az oktatás és nevelés ügyét kölcsönös összetartás, buzdítás és támogatás által emelni; s egyesült erővel oda munkálni, hogy az egyházkerület kebelében levő felekezeti középiskolák a prot. szellem fentartása mellett, a jelenkor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő, önkormányzati jogaikat, történeti multjokhoz hiven, jövőjük biztosítására s fontos nemzeti hivatásuk betöltésére használják“ — fenállása óta 5-dik közgyűlését ez évben Kisujszálláson tartotta meg. — Nem lehet méltóan leírni azt a nemesszívűséget, őszinte rokonszenvet és vendégszeretetet, melyben Kisujszállás egyházi és polgári hatósága s egész közönsége részesítette a tanáregyesület tagjait. Fényes tanubizonyoságot tett ez alkalommal is Kisujszállás arról, hogy a nevelés és tanügy fejlődése iránt a legbensőbb és igazi érdekeltséggel viseltetik. S ezen tapasztalt jóindulat be lett tetőzve azzal, hogy a kisujszállási reformált egyház és város közönsége 100 frt pályadíjat tűzött ki a következő tételre: „Fejtessék ki a magyar nyelv és irodalom elméleti és gyakorlati tanításának az egész gymnasiumi tanfolyamon keresztül, főleg pedig a felsőbb osztályokban követendő legsikeresebb és célra vezetőbb módja.“ Ezenkívül 40 frtot ajánlott fel ezen középiskolai tanáregyesület nyug- és gyámintézete javára.

A közgyűlésen, a tiszántuli ref. egyházkerületben levő felekezeti jellemű középiskolák közül 6 volt képviselve, u. m.: a debreczeni, a h. m. vásárhelyi, békési, m. turi, kisujszállási, karczagi iskolák; a dunamelléki kerületből a halasi lyceum, a pesti ref. főgymnasium képviselője családgyász miatt lett megakadályozva a megjelenésben,

A közgyűlés július 10-én délelőtt 9 órakor a városháza termében vette kezdetét. Helyettes elnök Tóth Sámuel megnyitó beszédjében röviden jelezvén, hogy miben áll legfőbb és legjellemzőbb sajátságuk a protestáns tanintézetek tanárainak: ismertette az évi egyleti mozzanatok, a vesztéseket, melyek az együletet halálzások folytán érték.

Azután fölvetetett a tárgysorozat, melynek közérdekkübb tárgyai voltak:

A pályázatok eredménye. A mult években kitűzött 3 kérdés közül csak egyre érkeztek pályaművek, t. i. „Ad-e a középiskola a gyakorlati életre annyi és olyan ismeretet, hogy ezáltal fölöslegessé válnék a felső nép- vagy polgári iskola állítása azon városokban, a melyekben középiskola létezik.“ — A két pályamű mindegyike, eléggé szerencsésen és behatólag foglalkozván a kérdéssel s egyik a másikat mintegy kiegészítvén, a mennyiben az egyik inkább az elméleti fejtegetésekben, a másik pedig a kérdés gyakorlati megvilágításában levén erősebb: a 200 frt pályadíj a két mű szerzői közt megosztatni határozottat. A jeligés levélké felbontatván: Homolya István b. gyulai polgári iskola tanára és Elek Lajos debreczeni főgymnasiumi tanár nevei tüntek elő.

Szegedi Sándor az egyesület nagyérdemű elnöke emlékezetét Géresi Kálmán debreczeni akad. tanár kitünő emlékbeszédben ujtotta fel, mely nem a magasztalások szónoki virágaiból volt szöve, hanem lélektani vizsgálódáson, társadalmi életünk és tanügyi állapotaink bölcs megfigyelésén alapuló elveknek és eszméknek volt a fejtegetése.

A kisujszállási ref. gymnasium történetét Keszi Hajdu Lajos helybeli tanár ismertette élő szóval; fölkeretett, hogy az évkönyv számára dolgozza fel s adja nyomtatás alá.

A hazai és külföldi nevezetesebb tanügyi mozzanatok szemléjét Joó István debreczeni tanár kritikai feldolgozással, önálló felfogással és éles ítélettel ismertette. E dolgozat egyik kiváló becses tárgya lesz évkönyvünknek.

Julius 11-én a gyűlés Nagy Pál debreczeni tanárnak népszerű előadásával a delez villamosság köréből, kezdődött a nagy iskola épületében. Itt már hölgyi közönség részvételének is volt szerencsénk örvendezhetni. Meg is érdemelte a minden tekintetben szabatos, kitünő előadás ez érdekeltséget. A mintegy másfél órai előadás után folytatva lett a közgyűlés ismét a városháza termében, melynek nevezetes tárgyai voltak: a nyug- és gyámintézet ügyében hozott határozatok, az országos reformált tanáregyesület kérdésének akénti megoldása, hogy arra vonatkozólag a központi választmány készítsen javaslatot s annak tárgyalására majd a jövő évi közgyűlésre, minden ref. fő-közép iskola és tanítóképezde tanárkara hívassék meg.

A tisztujítás azon eredménnyel végződött, hogy elnökké Joó István debreczeni tanítóképezdei igazgató, jegyzővé Elek Lajos debreczeni gymn. tanár, pénztárnokká pedig Beczner Frigyes Debreczen városi főreáltanoda tanára választattak meg.

Julius 10-én a vendéglőben közebed tartatot, 11-én pedig délután a városi kis erdőben nyári mulatság rendeztetett.

Legyen e gyűlés hatásaiban és eredményeiben marandó becsű prot. tanügyünk fejlődésére!! **W.**

New-Yorkban egy hittanár beiktatásának ünnepélye.

A lelkész és működése. Székfoglaló beszéd. Tartotta Dr. Hastings S. Tamás.

(Folytatás.)

Két módja van a Krisztusra tekintésnek, az egyik teljes csüggetéssel, a másik teljes a legmagasztosabb örömmel és legnemesebb reménnyel. — Castillo rég a legkitünőbb spanyol művésznek tartatik. Végző éveiben, mikor először látott egy Murillót, tanulmányozta a csudálatos festményt hosszan és komolyan, azután felkiáltott: „Castillo nincs többé!“ Az az önzés csüggetése volt. Mikor Correggio először tekintett egy raphaeli műre, művészete nagyszerű képességeinek érzetétől áhatottan szolt: „És én is művész vagyok!“ „Igy, tekinthetsz Krisztusra, a legnagyobb emberre, és kétség szállhat meg; vagy tekinthetsz ő reá, nem csak a milyennek lenned kellene, hanem inkább mint a milyen leendesz és magasztos reményben és a legmélyebb érzellemmel felkiálthatsz: És én is ember vagyok!“ Emberi természetünknek Krisztusban nem csak a követelményt, hanem az ígéretet is szükség éreznie. — És ez előre int és az önmagunkba tekintés természeti önzésétől hív bennünket, a léleknek ama kiszélesedéséhez, mely reményt és lelkesedést talál hitünk nagy tárgyában.

Már tárgyam második részének a határához jutottam. A szükséges megkülönböztetések az énnek jelentéseire vonatkozólag megtétettek, úgy hogy a szó további használatában nem fog többé félreértetni. És most fontolóra vesszük:

2. Az ily értelemben vett énnek a ker. lelkész jelleme való vonatkozásait.

Személyes character az erőnek, befolyásnak és a lelkészségben való sikernek az alapja. Quintilian úgy adja ezt, mint Cato jelentőségteljes meghatározását: Egy szónok, a beszédben ügyes jó ember.“ Jóság a fő dolog; az szükséges alapja a szent szónoklatnak. A szellemi hatalom a jellemben gyökerezik. A mi vagy, az határozza meg a mit szólsz. Egy régi középkori közmondás szépen fejezi ezt ki: „Ha valakinek az élete villám, szavai menydörgések.“*) A kegyesség különbözik milyenségre nézve ép úgy mint fokra nézve. Lehet zordon, hideg, alaki és setét, vagy lehet derült, meleg, élénk, remény és örömtelt, oly elemekből álló, melyek a legmeggyőzőbbek és vonzóbbak. Ha valaki a maga árnyékában jár, az attól van, mivel a nap felé fordított háttal jár. Ha az élet, főleg az énnel való közlekedés, akkor

*) „Cujus vita fulgor, verba tonitrua.“

soványoknak és setétnek kell lennie, mert az igaz világosság nem az énnel van, hanem Krisztusban. A lélek látásának nem kell befordulnia önmagába, hogy a saját „szellemi retinája“ kiterjedését és minőségét vizsgálja; a látás nem a befelé való nézésre való. Carlyle mondja: „Nézz mereven gyertyád fényébe és maga a nap láthatatlanná lesz.“ Az erőnek, ihletésnek, ígéretnek minden dicsősége nem az énnel van, hanem Krisztusban. Az eredeti én, az az a teher, melyet senki sem bír, azt fel kell adni, vagy a lélek összezuzatik a szörnyű teher alatt.

De ha az én átengedtetik Krisztusnak, hogy vigye, akkor a terhétől megszabadult léleknek szabadsága és mozgékonyasága, békéje és ereje lesz az Urban. A lelkészség kegyessége szükségli az énnel ezt a kiküszöbölését s a Krisztus által való ezen teljes helyettesítést, a végre hogy olyan tiszta és magas minőségű legyen, mely ékesszóló és megnyerő lesz minden szavak felett, miket emberi ajak kiejteni képes. Férfias kegyességre van szükségünk a lelkészségben, mely ment a levertségtől, nyögéstől és nyöszörgéstől, mik főleg az énnel betolakodásából folynak, nem olyan kegyességre, mely — hogy egy másnak a szavait használjuk — „mindig a tükör elé küldi az embert, hogy erkölcsi toiletjét megvizsgálhassa.“ Olyan derék, tág keblű, gazdag, erős és gyengéd férfiaságra van szükségünk, mely csupán amaz egy tökéletes férfiasággal való magas közösség folytán bírható. Az igazi lelkészségben az én tekinteten kívül áll, és Isten és az ember tölti be a láthatárt; Isten és ember — Isten mint motivum, ember mint tárgy. Phidiásról az mondatik: „úgy vésett, mint a ki látta Zeust!“ És tudjuk, hogy Mózes férfiasága magasztosságának egy a titka: „Oly erős szívvel volt, mintha látná azt, a ki láthatatlan.“ Figyelmet érdemel, hogy mindazon vonatkozásokban, hol az isteni és az emberi találkoznak, a korábbi idők törekvése oda irányult, hogy az istenit annyira előtérbe állítsák, hogy az emberit csaknem elrejtse; míg a mi korunk visszahatása oly irányzatot mutat, hogy az emberi annyira előtérbe hozassék, hogy eltakarja az istenit. Ez nyilatkozik nem csak abban a bánásmódban, melyben a biblia és Krisztus részeseültek, hanem a ker. lelkészségről alkotott felfogásban is. Az isteni és emberi közt levő helyes egyensúly az, a mire szükség van. Az emberi írók felismerhetők a szent iratokban, a nélkül, hogy kevésbé szentekké tétetnének, — a nélkül, hogy azoknak mint Isten csilhatatlan igéjének legfőbb tekintélye veszélyeztetve lenne. Jézus Krisztusban a teljes és fenséges emberiség elfogadható és érezhető, igazi istensége mély érzetének gyengülése nélkül. Ép így, a mi a lelkészséget illeti, megtarthatjuk és meg kellene tartanunk isteni tekintélyét és mégis a lelkésznek a legemberibbnek kell lennie embertársai iránti magatartásában. Ezt a szép adót, melyet Lowel fizetett barátjának Agassiznak, az ember méltán óhajtaná, hogy igazságosan megnyerhetné minden lelkész:

„Oly emberi volt! akár erőssel akár gyengével volt ügye, Messze nemétől se nem sülyedt, se nem repült, Hanem mint egyforma vendég ült minden asztalnál; Soha koldus nem érezte, hogy ő leereszkedik, Sem fejedelem, hogy vakmerősködik, mert csendesen viselte magát —

A férfiaság egyszerű színvonalán; és bárhol Találkozott egy idegennel, barátot hagyott el benne.“

Az emberinek és isteninek úgy össze kell vegyülni a lelkeszi jellemben, hogy a legmagasabb értelemben Krisztusivá tegye azt. — Ugy kell értenünk, hogy az önművelés nem jelent pusztán csak önfegyelmet, hanem önmegtagadást is; nem csak önfejlesztést, hanem önmagunk feletti győzelmet is. A pogány és klasszikus bölcsesség tetőzött a delphibeli ismeretes mottóban: Γνωθι σεαυτόν: a ker. bölcsesség ellenben kiindult, halad es győz ezen jelmonddal: Γνωθι Κτίετόν. A kettő közti különbség gyökeres és életbe vágó, s a keresztényen jellemet legmélyebb alapjában érinti, meghatározván annak ép úgy minőségét, mint fokát.

Kecskeméti Ferencz.

(Folyt. köv.)

Katonák lelki gondozása tárgyában érkezett miniszteri leirat.

A magyarországi ref. egyház konvente, még az 1879. évben megkereste a magyar kir. honvédelmi miniszteriumot a katonák lelki gondozása tárgyában: e fölíratra a vallás és közoktatási miniszterium utján konventi elnök id. b. Vay Miklós ur ő kegyelmességéhez, folyó évi június 27-ről 17,730. sz. alatt következő válasz érkezett:

Nagyméltóságú báró és főgondnok ur!

A magyarországi reformált egyház egyetemes konventjének a polgári lelkészség részéről, a katonaság körül teljesített lelkeszi szolgálatok ügyében, 1879. évi szeptember hó 13-án 39. sz. a kelt s a honvédelmi miniszter urhoz intézett, általa pedig illetékes intézkedés céljából hozzámm áttett felterjesztésére, a következőket van szerencsém tudatni nagyméltóságoddal.

Az egyetemes konvent felterjesztésében foglalt sérelmek orvoslása indokából, nem késtem azt a budapesti cs. és kir. főparancsnoksághoz azon felkéréssel juttatni, hogy mindenek felett érvény szereztessék a cs. és kir. hadügyminiszterium azon már létező rendelkezésének, a mely a katonaság körül lelkészkedő papságnak az illetékes közegek által kiállított kimutatás alapján, aránylagos tiszteletdíjban részesítettését mondja ki, másfelől pedig figyelembe vételre ajánlottam az egyetemes konvent felterjesztésének többi sérelmi pontjait is.

A főhadparancsnokság közölte velem a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak a felterjesztésre vonatkozó választ, a melynek lényeges tételei a következők:

A hadügyminiszterium mindenekelőtt tévesnek nyilvánítja a konvent felterjesztésének azon községek felsorolását illető adatait, a melyekben állítólag lelkeszi szolgálatok tétetnek a katonaság körül polgári papság által.

Egészen kétségbe vonja illetén szolgálatok lehetőségét Jászberény, Czegléd, Vác, Pécsvárad, Tolna, Léva, Debrecs, Gyula, Böszörmény, Szováth, Balmazújváros, Karczag, Munkács, Szigeth, Nagy-Károly, Kézdi-Vásárhely és Nagy-Enyeden, a hol helvét hitvallásu katonaság egyáltalában nem állomásoz.

Zombor, Ujvidék, Pétervárad, Pécs, Nagy-Abony, Gyöngyös, Nagy-Kőrös, Székesfehérvár, Ungvár, Páncsova, Szeged, Szatmár, Sepsi-Szent-György, Körösbánya és Deésre nézve pedig oda nyilatkozik, hogy ezen helyeken

csak gyéren, csak szórványosan állomásozhatnak reform. hitv. katonák.

Körülbelül tizenháromra teszi azon ezredek számát, a melyek közül az említett hitv. katonákat illetőleg, lelkeszi szolgálatokra szükség van s a melyeket a helyi lelkeszek végeznek is. Kivülök pedig megemlíti még a budapesti helv. hitv. tábori hitszónokot, a ki utasítva van évente kétszer körutat tenni, lelkeszi teendők végzése céljából.

A hadügyminiszterium ezek előre bocsátásával kijelenti, hogy a tábori lelkeszek kért szaporítását nem eszközölheti, mert azt a tényleges viszonyok nem szükséglik és mert akép van meggyőződve, hogy a hol a polgári lelkészség nem teljesiténé a lelkeszi szolgálatokat, ott az kelleg pótolható lesz kiküldött által.

Értesít egyuttal, hogy ezen tisztelet végzésére a budapesti főhadparancsnokság utján, az ezen főhadparancsnokság hatósága alatt álló helv. hitv. tábori lelkeszt: Gonda Lajost bizta meg; megjegyezvén, hogy azon polgári lelkeszek, a kik a katonaság körében ezentul is szolgálatot tesznek: állandó fizetésre nem számíthatnak ugyan, de esetről-esetre feljegyzett és szabályszerűen kimutatott szolgálataikért, az eddigi eljárásához képest aránylagos tiszteletdíjban részesíttetnek.

A hadügyminiszter nem hagyja válaszában érintetlenül, az egyetemes konvent felterjesztésének többi részeit sem.

Temetések alkalmával a sirkertben tartatni szokott beszédekért kívánt külön díjazást illetőleg, oda nyilatkozik, hogy miután erre csakis a tiszti- és hivatalnoki karhoz tartozott elhunytakra nézve lehet eset, s miután ily alkalmakkor a lelkesz különben is jogositva van, a stóla mellett kocsibért is felszámítani: a külön díjazást nem látja kelleg indokoltnak.

A temetési kíséret megadását az elhalt közkatonára nézve, azon szempontból véli bírálandónak, mint a mely szempont az egészen vagyontalan polgári egyénekre irányadó.

A méltányosság hozza magával, hogy a temetési szer-tartást végző lelkesz azon távolsáig kísérje a menetet, a meddig a vagyontalan polgári egyénekre szokás.

Végezetül az egyetemes konvent azon kívánságára vonatkozólag, hogy a templomot általán gyéren látogató katonaság arra köteleztessék: — megjegyzi a hadügyminiszter, hogy bár a katonai szabályzat ez irányban kötelező rendelkezést tartalmaz: ezen rendelkezés külön is a katonai hatóság figyelmébe fog ajánlatni.

Ezekben van szerencsém a cs. és kir. hadügyminiszter álláspontját tolmácsolni a ref. egyetemes konvent felterjesztésére vonatkozólag.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1882. június hó 27-én.

A miniszter meghagyásából

Tanárky Gedeon,
államtitkár.

Szeberényi Gusztáv püspök egyházi szemléje a pestmegyei ev. esperességben.

Luther Márton tette a reformált egyházakban az első egyházi szemlé, mely nem csak hogy az egyházi állapotokat tudomására hozta a visitator előtt, de a nép egyházi életére is jótékony visszahatással volt. Utóbb egyházi kánonok rendelték el a visitatiót s mint „kanonika visitatiók” mai napság is gyakoroltatnak, az ágostai hitvallásuaknál az illető püspök, a helvét hitvallásuaknál az illető esperes által, az előbbieknél 10 évenként, az utóbbiaknál minden évben. — A református esperes kanonika visitatiója most bürokratikus munka, az evangélikus püspök visitatiója egyházi ünnepély is egyszersmind.

Az egyházipolitikai viszonyok kedvezőtlensége miatt azonban, az ágostai hitvallásu bányakerületben e században Hamaliar Márton, Lycli Kristóf, Loyich Ádám, Dr. Szeberényi János, Dr. Székács József és legujabban Dr. Szeberényi Gusztáv püspökök által történtek egyházi szemlék. Sőt a múlt századi püspök Michaelidesz Sámuel ily körútjában egyenesen elfogatott s így megakadályoztatott a politikai hatóság által.

Különösen a pestmegyei ev. esperesség egyházai 1840 óta nem lettek püspöki szemle alá véve és csak 1879—80. és 82-ben vizitáltattak meg Szeberényi Gusztáv püspök által.

1840-ben jelen püspök édes atyja vizitált Pestmegyében s azóta több kedvező változás szemlélhető. Az alig egy évvel előbb önállóvá lett Tápió-Szelen kívül 2 új anyaegyház keletkezett Rákos-Palotán és Főthon. Nyelvre nézve az akkori 24 anyaegyház között volt tiszta magyar 4, most 27 egyház közül 6. Felváltva magyar és tót isteni tiszteletet tart 2 egyház, 19 egyházban pedig minden 3—4-dik vasárnapon tartatik magyar isteni tisztelet. Az iskoláztatás úgy van berendezve, hogy vegyes nyelvű egyházakban a hat osztályu népiskola 3 alsó osztályaiban vegyes a tan nyelv, a 3 felsőben magyar, sőt vannak tót-magyar egyházak, melyeknek iskoláiban tisztán csak magyarul tanítanak. — Nemzeti nyelvünk ez esperességben szemlétomást hódít, a mennyiben az a földirati viszonyoknál, az egyházaikat környező magyar szomszédságnál fogva másképp nem is lehet. Hogy pedig ezen, minden erőszak nélkül előálló magyarosodás, a hazafias ev. papságnak és tanítóságnak köszönhető, minden kétségen felül áll.

Vallás-erkölcsi szempontból általán kielégítő az állapot. A nép tömegesen látogatja a templomot s csak Budapest közelében tesznek a fővárosi vasárnap reggeli vásárok lelki kárt. Átka Pestmegyének a vasárnapi országos vásárok, melyek más megyék példájára áttehetők volnának keddre vagy szerdára. Az egyházak anyagi helyzete 1840 óta a földek tagosítása, legelő-elkülönítés és az ősiség eltörlése folytán, előnyösen gyarapodott. Ilyen uton lett az igen szegény czeglédi ev. egyházból 400 hold földnek birtokosa és a hol el nem mulasztották a földdotáció szorgalmazását — mert fájdalom egy-két helyen elmulasztották — ott a tagosítás 30—50—107 holdat juttatott a papok, felényit a tanítók birtokába. A negyvenes években még létezett rozzant paplakok és iskolák helyébe — kevés kivétellel — újak és czél-

szerűek emelkedtek. A tanítók száma jelentékenyen szaporodott; így pl. Kis-Körös 3 helyett 9 tanítót tart; Harta egy helyett hármat.

A fent czimzett ez idei főpásztori egyházi szemle 9 egyházban június 14—26-ig ment végbe úgy, hogy mindennütt a paplakon előbb a bányakerületi utasítások alapján és kérdő pontjai szerint készült egyházlátogatási jegyzőkönyv olvastatott, a visitationalis bizottság, helybeli lelkész és felügyelő jelenlétében és hozattak azon határozatok, melyek a jegyzőkönyv tartalmához képest váltak szükségesekké. Ezen főpásztori határozatok azután a következő napon tartott ünnepélyes isteni tisztelet közben tétettek közhírré. A jegyzőkönyvek, melyek az egyházak történeteit, anyagi és vallás-erkölcsi állapotát, szervezetét tüntetik fel, a szemle bürokratikus részét képezik. Nyilvánosan, templomban, szemle alá vétetett: miként tartja a pap az isteni tiszteletet, miképen hirdeti az igét a püspök által előre kitűzött alapigék szerint; milyen módon kezeltetnek az anyakönyvek; milyenek az egyházi szent edények; vannak-e papnak, tanítónak, egyháznak sérelmei. A helybeli lelkész által végezett isteni tisztelet mindenütt megtöltött azon főpásztori szózatokkal, zárímával és áldással, melyeket a püspök az oltárok előtt mondott el. A felolvasott jegyzőkönyvek, a főpásztori határozatokkal megtoldva, felolvasás után Dr. Szeberényi Gusztáv püspök, Fabiny Teofil bányakerületi felügyelő, Láng Adolf pestmegyei főesperes, Földváry Mihály esperességi felügyelő, Melczer Gyula esperességi főjegyző, az illető polgármester vagy szolgabíró és más notabilitások által aláíratlak s a kerületi és esperességi pecsétekkel megerősítettek.

Megvizsgáltatott:

1. Czegléd, mely 1802-ben megalakult, de már a reformatio idején létezett volt. Ezen magyar egyház rendezett viszonyok közt buzgó egyházi életet tüntet fel. Számlál 777 lelket. Iskolája mintaszerű, 2 tanítója, Mészáros János és Alexy Lajos kitünő szakférfiak. Iskolai takarékpénztára van és nőegylete a női munka tanítását tette lehetővé. Meghagyatott az abonyi hívek lelki gondozása.

2. K e c s k e m é t. 1525-ben az összes lakosság hódolt a lutheri reformációnak, utóbb elenyészett az egyház. A 18-dik század második felében újra éled fel és megalakul 1792-ben. Anyagi helyzete ez egyháznak kedvező, 10 év mulva az egyháztagnak alig leend már egyházi adójok. Vallás-erkölcsi állapota példás. Lélekszám 624 és Jász-Kerekegyházán 100. Tiszta magyar egyház.

3. I r s a. Keletkezett 1714-ben. Magyar-tót egyház, mely egyik vasárnapon magyarul, másikon — ugyanazon hívek jelenlétében — tótul tart isteni tiszteletet. 1633 lélek. Anyagilag rendezett, egyházi életére nézve buzgó egyház. Meghagyatott, hogy vacsi pusztán lakó számos hívek számára tanítói állomás szerveztessék.

4. A l b e r t i. 1711-ben keletkezett. Rendezett, példás buzgalmu egyház. Minden harmadik vasárnapon tart magyar, különben tót istentiszteletet. Iskolájában csupán magyar a tanítás. Lélekszám 1888.

5. P i l i s. 1721-ben telepítettett. Rendezett, áldozatkész egyház. Isteni tisztelet tartatik úgy, mint Albertiben. Iskolája magyar. Lélekszám 3371, Nyáregyházán 240.

6. G y ö n. 1740-ben keletkezett. Mint Irsa, felváltva

tartja isteni tiszteleteit. Gyengébb egyház, de gyarapodó. Lélekszám 872.

7. Rákospalota. 1792-ben iskolatartó, 1871-ben anyaegyházzá lett. Nyelve magyar. Buzgó egyház, melynek a pesti piac a kártevője. Lelkek száma helyben 600, Ujpesten 400, mely utóbbinak lelki gondozása elrendeltetett.

8. Fóth. A mult század 3-dik tizedében anyaegyház volt. Utóbb elnyomatott. Később Csomádhoz tartozott. Ujra alakult anyává 1875-ben. Nyelve magyar. Adóssága 3 ezer frt. Buzgó áldozatkész egyház.

9. Czikota. Keletkezett 1724-ben. Rendezett egyház. Nyelve tót és magyar. Lelkek száma: 2062. E lélekszámban foglalják Cs. Tarcsa 629 és Csömör 493 lelkek.

Ezen egyházak mindenikében a visitatio alkalmával magyar predikáció mondott, a vegyeseben tót volt az oltári liturgia, a fogadtatás valódi népünnepek jellegével birt. Szeberényi püspök pedig azon nyilatkozatával: Fiaim, tanuljátok a magyar nyelvet! nemcsak, hogy azt beszéljétek, hanem hogy azt az isteni tiszteletben használhassátok; mert ti ezt megbirjátok tenni, — ezzel megczáfolta a hazafiságát megtámadókat. Meg is látszott ily és vallásos szótatainak befolyása, az ő tőle a szeretet és hála érzelmei közt bucsuzó hiveken. E nagy munka közben jól esett a visitatio bizottságának azon pihenő, melyet számára 22-én készítette Fabiny Teofil, nyáregyházi kies birtokán.

Phlox.

Levél M.-Szigetről.

M. Sziget, 1882. július 5.

Lyceumunkban az évi vizsgálatok véget értek. A zárünnepély e hó 2-án tartott meg templomunkban, ahol Szilágyi István igazgató tanár felolvasta érdekes adatokban gazdag igazgatói jelentését, a lefolyt iskolai évről.

Ezt követte a lyceumi magyar irodalmi társulat működéséről szóló titkári jelentés. Ezután Géresi tanár az erdélyi fejedelmek kulturalis érdemeiről tartott érdekes felolvasást, különös tekintettel Máramarosmegyére és főtanodánkra. A közöket szép szavatok töltötték be.

Az ünnepélyt a jutalmazások kihirdetése fejezte be. Ennek végeztével a tanárok, kormányzótanácsi, pártfogósági tagok barátságos lakomára gyűltek egybe, hol a pohárköszöntések hosszú sorába több közérdekű eszmecsere fejelet ki lyceumunk jövője, anyagi és szellemi élete s a tanulók előhaladása, ugyszinte a mostani vizsgálatok eredménye fölött.

Ha a hallott sok üdvös eszmének csak tizedrésze is megtestesül, pedig megtestesülhet ha jóakarát és buzgó összetartó működés nem fognak hiányozni, úgy nyugodtak lehetünk aziránt, hogy lyceumunk nem csak élni, de idővel virágozni is fog. Ugy legyen!

A megelőző napon, július első napján a lyceum nagy termében tartott a bezáró isteni tisztelet, melynek alkalmával Szarka József, közszeretben álló derék lelkészünk buzgó könyörgést mondott úgy a tanárok boldogságáért, mint a tanítványok anyagi, szellemi, erkölcsi előhaladásaért, valamint általában lyceumunk biztos fölvirágzásáért.

Ezt követőleg Várady Gábor felügyelői gondnok a tanuló ifjúsághoz intézett beszédében dicsérőleg emlékezett meg a jelesekről, bátorította, biztatta azokat, kik csekélyebb előmenetelt tanusítottak és buzdította mindnyájukat a mivelődés, a tudomány, a tiszta erkölcsök iránti szeretetnek, — valamint a hazaszeretnek ápolására, amely nélkül egy polgár sem lelheti meg honját hazában.

Buzdította őket a testvéri szeretet ápolására is, úgy az iskola falai között, mint odahaza a családban, a közösségekben, a megyében; kiemelvén, hogy lyceumunkban több nemzetiséghez, öt hitfelekezethez tartozó ifjak a legszebb, legpéldásabb testvéri egyetértésben járnak a tudomány forrásához, legyen — ugymond — az itt szerzett példa kiható az ifjúság egész életére, mert Magyarországot az teendi nagygyá, hatalmassá, boldoggá, ha fiai vállalásra, nemzetiségre, osztályra való különbség nélkül testvéri egyetértésben élendnek együtt egymással és csak kettőben fognak versenyezni: az anyagi-, szellemi-, erkölcsi jólételemelésében és a hazafiságban.

Végül a tanárokhoz fordult, a pártfogóság nevében köszönetet mondván nekik a kivívott eredményekért s a feladatoknak, — az emberileg lehető mértéke szerint mérve — legsikeresebb megoldásáért. A feladat — ugymond — nehéz volt, de nem hálátlan, mert nem a könnyű és felületes munka embereit illeti a győzelem és jutalom, hanem azokat, a kik a mélybe igyekeznek hatni, hogy biztos alapokat rakjanak s ezekre biztosan építhessenek.

Ezután Szilágyi igazgató tanár meghatottan és megható szavakban vett bucsut az ifjúságtól, intvén őket a kitaró munkásságra, kettőzött igyekezetre s a jó erkölcsök szeplőtlen megőrzésére.

Az érettségi szóbeli vizsgálatok hat napig folytak, a melyek alkalmával 58-an vizsgáztak, kik közül 7-en ismétlésre, többen pedig egyes tantárgyakból javító vizsgatételére utasítottak. — A megelőző évekhez viszonyítva, aránylag kevesebben nyilvánítottak éretteknak, minek egyik oka: a vizsgálatnál és osztályzásnál fokozatosan növekedő szigor, a mi kétségtelenül jól van így, míg a másik s talán főbb ok az, hogy ifjaink nagy része nem lyceumunkban nyerte az első alapot, s rendszeren a felsőbb osztályokban jönnek hozzánk és ha átesusztak egyik vagy másik osztályon, zátonyra vagy törésre jut hajójuk az érettségienél.

Nem lehet említés nélkül hagynunk, hogy lyceumunk kibővítéséhez annyi évi várákozás után hozzá fogtunk, lyceumunk buzgó pénztárnoka Szöllösy Antal mint építési gondnok vezetése alatt. — A jelenlegi épületnek két szárnynyal megtoldása régen lön már tervezve és elhatározva, azonban a megvalósítást a természetes pénzhiány gátolta. — Elvégre kényszerítve érezte magát a kormányzó-tanács arra, hogy az e célra korábban gyűjtött s kamatozás alatt levő csekély összeg czélszerű felhasználása mellett, legalább a déli szárnynak egy részét kiépíthesse, hogy ebben a könyvtár és muzeum elhelyezhetők legyenek s a jelenlegi pénztár és muzeum helyiségek tantermekké alakíttathassanak át. Az építés jelenleg gyors előhaladása mellett remélhető, hogy az még e nyár folyamán

fedél alá kerül s talán már az őszre átadható lesz rendelkezésének.

Csak ügybuzgóság kell s hozzá kitartás és összetartás s a komoly anyagi viszonyok daczára is nyitva állandó előtünk a tovább haladás, a tökéletesedés útja.

r. I.

Mikép lehet arról, hogy Krisztus a halálból valósággal feltámadott, az ujszövetség a felőli bizonyágtételeiből meggyőződnünk?

Az evangéliumok teljes világosságban és határozottsággal tanítják azt, hogy Krisztus föltámadt a halálból. De a Krisztus föltámadása történeti voltának tagadói azt állítják, hogy a Krisztus föltámadása fölötti kérdésben az evangéliumok bizonyágtételére nem lehet támaszkodnunk. Mert a három első evangélista a szájhagyományból vette előadásait, már pedig a szájhagyományt a történeti eseményeknél, megbízható kutforrásnak nem tarthatjuk. A negyedik evangélium pedig nem szemtanúnak, nem apostolnak tapasztalatain alapult biztos ismeretét közli velünk; hanem egy később korban élt, az ő apostolok tanításától elfordult, ekép a biztos tanalapról lelépett, sőt attól messze eltávolított és épen azért előadásaiban nem hiteles szerzőnek hitnézetét adja elénk. Mert ezen evangéliumot nem János apostol írta, hanem a második század közepe felé, vagy közepe táján, vagy talán még annál is később írta valaki, mikor már a Krisztus feltámadása és istensége felőli nézet, a paulinismus győzedelmével erős lábon állott, általános elterjedésnek indult, vagy talán el is volt terjedve.

A felett, hogy vajjon a három első evangélista, kiket az exegeták synopticusoknak szoktak nevezni, egyedül a szájhagyományból merítette-e előadásait, vagy pedig amaz evangéliumi előadásoknak a szájhagyományon kívül valának-e más kútfői is, vitatkozni nem akarok. Mindenik nézetet lehet védelmezni, de teljes bizonyásra emelni egyiket sem lehet.

A mi ama szájhagyományt értéke vagy becse tekintetében illeti: arra nézve így gondolkodom. A szájhagyományt alap nélküli, bizonytalan s annál fogva az ujszövetségi szentírás alapján alapított keresztyén hit sarkalatos tételeinél megbízható kutforrásul nem szolgáló, mendemondának nem tarthatjuk.

Ugyanis: a szájhagyomány szem és fültanuk bizonyágtételén alapult s aztán az egyházközségek előljáróinak felügyelete alatt terjedt, állott fen és óvattatott meg a meghamisítástól. Már Tit. 1. 9.-ben az az utasítás adatik, „olyan legyen az előljáró, a ki ragaszkodjék a tudományhoz, mely az apostoli tanítás szerint biztos, hogy képes legyen mind az egészséges tudományban való serkentésre, mind az ellenmondók megczáfolására.“ Jól tudom, hogy e levélnek Pál apostoltól lett származása ellen erős kétségek merítették fel. De vannak annak védelmezői is. De fel sem lehet tenni, hogy a legrégebb keresztyén egyházi írók s azok közt a nyomozó Pápiás annyira becsülték volna ama szájhagyományt, ha megbízható, hiteles kutforrásnak nem tekintették volna, a mennyire becsülték. Mily nagy becsülés tűnik ki Pápiásnak amaz Eusebiusnál fentartva levő nyilat-

kozatából „ugy vélekedem, hogy a könyvekből (írott evangéliumokból) vett adatoknak nem vehetem annyi hasznát, a mennyit a szájhagyományból kölcsönözteknek!“ Megengedem, hogy a különböző körökben s helyeken forgalomban volt szájhagyományban voltak különbözőségek, nem csak a kifejezésekre nézve, hanem az alaptárgyakra nézve is, úgy, hogy ugyanazon esemény itt csekélyebb, amott nagyobb részletezéssel adatott elő; itt kevesebb, amott több esemény hozatott a szájhagyományok által forgalomba. De mindezek csak aprólékosságok; és az ily különbözőségek korlátozása nem is lehetett az egyházi előljáróság feladata. De hogy a szájhagyomány oly roppant horderejű tárgyat, mely az egyház létrejövételének kérdésével elválhatlan kapcsolatban van, a milyen a Krisztus halálból való feltámadása, magába felvett és forgalomba hozott volna, a nélkül, hogy annak a történeti valóság megfelelt volna, elhinni nem tudom. Mert a szájhagyomány azon tétele, hogy a Krisztus feltámadott, kétségkívül az apostolok hirdetéséből keletkezett. — De ugyan hát hogy hirdethették az apostolok azt, hogy a Krisztus feltámadott? Vagy úgy, hogy magok is hitték azt, a mit hirdettek; vagy úgy, hogy magok nem hitték és csak másokat akartak elhitetni. Vajjon hát hogy jöttek ők arra a hitre, hogy a Krisztus feltámadott? Talán úgy, hogy az ó-szövetség némely, hibásan úgy vélt, messiási tartalmu helyeiből kiszedtek egyes vonásokat s ezekből megalkották magoknak a valódi messiás eszményét, s aztán addig tündöttek lelkökben ezen eszményen, addig üzték fűzték magokban a messiási eszmény egyes vonásait, addig addig hasonlították azokat össze bámulások tárgyának, mesteröknek életképe vonásaival, míg öncsalódásba esve s a valódi történeti vonásokról elfelejtkezve, el nem hitték magokkal azt, hogy a Jézus Krisztus a történetben hiven megfelelt, amaz általuk alkotott messiási eszménynek? például a 16-dik zsoltár hibás magyarázásával arra a gondolatra jöven, hogy a messiásnak fel kell támadni a halálból, elhitték magokkal azt, hogy mesterök csakugyan fel is támadt? De kérdem, vajjon lehetett-e az apostolokban épen egy tapasztalatuk alá esett, tapasztalás után könnyen felismerhetett tárgynál, a milyen a Krisztus feltámadása, ilyen eszelős rajongásnak helye? Ha ezt nem lehet feltennünk: vajjon inkább fel lehet-e azt tenni, hogy az apostolok magok ugyan nem hitték azt, hogy a Krisztus feltámadott, de mégis hirdették, hitetés, ámitás czéljából? De ugyan mi érdek vezette volna őket ezen ámitásra? Vajjon a legrégebb keresztyén egyházi atyák fenmaradt írásai és magok az új-szövetségi szentírások úgy tüntetik-e fel az apostolokat, hogy ezekről a szándékolt félrevezetés, ámitás bűneit feltehetjük? Vajjon magok azon keresztyének, a kiknek az apostolok a Krisztus kivégeztetését követő napokban hirdették a Krisztus feltámadását, oly könnyen hívő, talán együgyű, meggondolatlan, önjavukkal nem gondoló emberek tarthatók-e, kik az apostolok hirdetésére elhitték azt, hogy a Krisztus feltámadott, holott csekély fáradsággal végére járhattak volna annak, hogy nem úgy áll a dolog valósággal, és hívökké lettek, midőn hiteladásokkal gúnynak, üldöztetésnek néztek elébe? De azt mondja nekem, a Krisztus történeti voltának tagadója: mit beszélsz te arról, hogy a Krisztus szoros értelemben vett apostolai, a tizenkettő, hitték és hirdették a Krisztus feltámadását s arról, hogy az apostolok hirdetése után mások is hitték azt?

Hitte és hirdette Pál apostol, s utána hitték és terjesztették az a felőli hitet, azok, a kiket Pál apostol tértett a hitre. De csak is ezek. Ellenben ama tizenkét apostol nem hitte s nem hirdette; nem hitték azok sem, a kik ő általok lettek hívökké. Erre én azt mondom: ezen állítás merőben alaptalan. És úgy vagyok meggyőződve, hogy annak alaptalanságát sikerül nekem, értekezésem alább következő részében, eléggé bebizonyítanom. Most pedig ezen eredményt előre feltéve, azt állítom, hogy a szájhagyomány azon tétele, hogy a Krisztus feltámadott, az apostolok hirdetéséből származott; s azért úgy itélek, hogy ha a három első evangélium előadásainak egyedül a szájhagyomány szolgált volna is kutfőül és nem volna is jogositott azon föltevés, hogy a 2-dik evangéliom a Péter apostol előadásából származott, az első evangéliomnak pedig fő-fő kutféje egy Máté apostol által héber nyelven irt evangéliom volt: a Synopticus evangelistáknak a Krisztus feltámadására vonatkozó előadásait, még azon esetben is tárgy-hiveknek, történeti szempontból valónak ismerném el.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

Bartha Mihály a h. hadházi ref. gyülekezet nagyérdemű lelkipásztora meghalt folyó hó 7-én, temetése nagy részvét mellett 9-én délután 3 órakor volt. Áldás emlékezetére. — Jövő számunk hozza bővebb nekrológját.

Révész Imre emlékére közvetlen szerkesztőségünkhez küldetett: kolozsvári egyetemi tanár Imre Sándor 10 frt adománya.

Megjelent az „**Ünügyvéd**“ III-ik kiadásának 5-ik füzeté irta Knorr Alajos. (Kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten.) E füzetben a szerző a pénzkölcsön szerződések ismertetését befejezvé, közli a magyar földhitelintézet, a kisbirtokosok országos földhitel intézete és a pesti hazai első takarékpénztárnak kölcsönök engedélyezése körüli eljárási szabályzatát; azután a zálogszerződéseknel ismerteti a kezesség és készfizetés, engedmény, utalvány és átvállalás szabályait s a kereskedelmi utalványokat; előadja a meghatalmazásból származható jogviszonyokat, az ügyvédi, cégvesztői és kereskedelmi meghatalmazás szabályait; azután ismerteti az adásvevési szerződések különböző neveit, az eziránti szerződések tartalmát, továbbá a csere és bérleti szerződéseket, s végre megkezdi a munkabéri és szolgálati szerződések ismertetését, és pedig a szolgálati szerződésekből a fontosabb szolgálatok iránti szerződések, az iparos, gyáros és segéd-személyzete közti szerződések, és a gyári munkások jogviszonyainak ismertetését. E gazdag tartalmu füzet ára 30 kr.

Tartalom: A tiszántuli ref. középiskolai tanáregyesület közgyűlése. W. — New-yorkban egy hittanár beiktatásának ünnepe. Kecskeméti Ferencz. — Katonák lelki gondozása tárgyában leirat. Tanárky Gedeon. — Szeberényi Gusztáv egyházi szemléje. Pholox. — Levél M. Szigetről. r. l. — Mikép lehet arról, hogy Krisztus feltámadt, meggyőződnünk. — Különfélék. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő: **Tóth Sámuel.** Szerkesztő társak: **Békési Gyula, Géresi Kálmán.**

HIRDETÉSEK.

Pályázat tanári állomásokra.

A csurgói evang. ref. VI. osztályu gymnásiumnak VIII. osztályuá kiegészítése elhatározatván, s a jövő 188³/₄. iskolai tanévben a 7-ik osztály megnyitandó lévén: egy rendes és egy segédtanári állásra pályázat hirdettetik:

1. A rendes tanár, a gymnásiumnak 188³/₄. iskolai évre nyolcz osztályuá kiegészítése után, tanítani fogja mint főtantárgyat a természettant, továbbá tanítani fog még mennyiségtant, s egyik osztályban magyar nyelvet; azonban a jövő még átmeneti évben, a nevezett tantárgyakon kívül tanítja a IV. V. VI. VII. osztályban a történelmet. — A rendes tanár fizetése évi 600 frt, és 200 frt lakbér, vagy a helyett szabad lakás, mely fizetés 5—5 évenként 50 frttal 800 frtig emeltetik.

2. A segédtanár mint főtárgyat tanítani fogja a négy alsó osztályban a szabadkézi és mértani rajzot, ezenkívül tanítani fog az I. és II. s a III. és IV. osztályban szépírást, s a gymnásium mindegyik osztályában éneket és testgyakorlatot s kezeli a tápintézetet s felügyel a bentlakókra. — A segédtanár fizetése évi 400 frt. és az intézet épületében egy szobából álló lakás, fűtés, világítás tisztogatással együtt; a tápintézet vezetéséért pedig tápintézeti élelmezés. — Zenei ismeret, a zenei oktatást igénylők tanítása szempontjából előnynek vétetik.

A pályázók tartoznak előéletük ismertetését, kereszteleji, iskolai s netáni szolgálati bizonyítványaikat közölni, s felszerelt pályázati folyamodványukat alólirotthoz aug. 15-ig be- küldeni.

A megválasztott tanár a tanári nyugdíj-intézetnek kötelezett tagja; — állomását sept. 1-én foglalja el, s a két első év próbaév, 3 év alatt pedig szaktárgyából tanári oklevelet tartozik szerezni.

Kelt Hedrahelyt 1882. július 4.

Körmeny Sándor

3—1.

esperes.

Pályázat.

A hajdu-nánási hatosztályu gymnasiumban üresedésbe jött két tanári állomásra.

1. Fizetés 650—650 forint, évnegyedenként lehetőleg előre fizetve.

2. Kötelesség: egyiknél, az első és második; — másiknál a harmadik és negyedik osztályu növendékeknek, a főtiszteletű tiszántuli egyházkerület által megállapított tanterv szerinti tanítása.

Pályázhatnak már tanári oklevéllel bíró egyének; a kik pedig tanári oklevéllel nem bírnak, ennek megszerzésére két év alatt kötelezetnek.

Pályázni óhajtok, kellőleg felszerelt folyamodványukat melyben nyíltan megjelölendő, hogy a két tanszék közül melyikre, vagy talán akár egyik akár pedig másikkra akarnak pályázni, folyó év augusztus hó 1 napjáig a ref. lelkészi hivatalhoz küldjék.

A megválasztottak hivatalukat 1882. szeptember 1-ső napján elfoglalni kötelesek.

H. Nánás. 1882. június 14

Pákozdy Lajos,
reform. lelképásztor.

3—3

Pályázat.

A kisujszállási ref. egyház II-dik elemi fiiskola tanítói állomására pályázatot nyit, következő feltételek mellett:

I. Évi fizetés: 215, azaz kétszázötvenöt frt o. é., 17 köböl kétszerbuza, 15 köböl árpa, 6 hold szántóföld (1600 □^o-vel), adóját az egyház fizeti, s fél öl tüzi fa.

II. Tanító kötelessége ez idő szerint: a II-dik elemi flosztály tanítása s a sor szerint reá eső ünnep és vasárnapokon — két harangozás közt — a templomi éneklés vezetése.

Évi kezdet szeptember 1-ső, mire az állomás okvetlenül elfoglalandó.

Pályázat csak okleveles tanítóknak nyitattik s állandósítás az első próba év leteltével történik

A kellően felszerelt folyamodványok aug. 6-ig a ref. isk. bizottság elnökségéhez küldendők.

Kelt Kisujszálláson, 1882. július 5.

1—1

Az iskola bizottság.

Pályázat.

A kisujszállási ref. egyház, VI. osztályu gymnasiuma egyik tanári állomására pályázatot nyit, következő feltételek mellett:

I. Évi fizetés: 700, azaz hétszáz frt o. é. évnegyedes részletekben előre fizetve.

II. Megválasztott tanár ez idő szerint tanítani köteles: magyar nyelv, történelem és földrajzot a III. IV. V. és VI. osztályban; s egyháztörténelmet a III. és IV. osztályban, összesen 26 órán.

Pályázatnál okleveles tanárok előnyben részesülnek; oklevéllel nem bíró egyén, megválasztás esetében 2 év alatt oklevelet szerezni tartozik.

Év kezdet szeptember 1-ső, mire az állomás okvetlenül elfoglalandó.

A kellően felszerelt folyamodványok aug. 6-ig a ref. iskola bizottság elnökségéhez küldendők.

Kelt Kisujszálláson, 1882. július 5.

1—1

A ref. iskola bizottság.

Pályázat.

A gyomai hely. hitv. egyházban az org. kántori állomásra pályázat nyitattik. Ez állomáshoz a következő évi fizetés van csatolva:

1. Az egyház pénztárából 42, azaz negyvenkét frt o. é.

2. $\frac{1}{4}$ telekföld haszonélvezete, melynek adóját az egyház fizeti.

3. 37 hektoliter, 46 liter buza) az egyház

4. 24 hektoliter, 97 liter árpa) magtárából.

5. 56 kilogramm hus.

6. 56 kilogramm só.

7. Két öl tüzi fa.

8. 16 kilogramm, 80 dekagramm faggyu.

9. Temetési díjak: énekszós halottól 50 kr, predikációstól 1 frt akkor, ha a kántor akár orgonával, akár a nélkül a gyülekezettel énekel, ha azonban a szomorú felek magán éneket is óhajtanak a templomban, ezért külön egy forint fizetetik, ugyanennyi a háznál mondandó énekszóval való bucsuztatásért. Az egyház népessége 10,000-en felül van.

10. Tisztességes lakás.

Teendők: Az isteni tisztelet alkalmával és a temetéseknél az éneklés vezetése, az orgonára való felügyelet s végre az elemi III. IV. flosztályokban a zsoltárok és dicséret hangjegy szerinti tanítása hetenkint 3 órán.

Pályázók felszerelt kérvényeiket folyó évi augusztus 15-ig bezárólag a ref. egyházi elnökséghez benyújtani s augusztus 20-án d. e. tartandó próbaéneklésre személyesen megjelenni kéretnek. A választás szeptember 3-ra van tervezve.

A pályázók semminemű uti költségre igényt nem tarthatnak. — Kelt Gyomán, 1882. július 7.

1—3

Az egyházi elnökség.